

PRACA Z DZIECKIEM ZDOLNYM

„...mów dziecku, że jest dobre,
że może, że potrafi...”
J. Korczak

Każde dziecko przychodząc na świat jest wyjątkowe i każde przynosi ze sobą bagaż możliwości, między innymi i zdolności. Wielu badaczy tematu uważa, że tyle samo jest różnych zdolności ile jest rodzajów aktywności człowieka, znaczy to, że każdy człowiek powinien rozwijać zdolności na maksymalnym dla siebie poziomie.

Zdolności człowieka możemy podzielić na trzy rodzaje: kierunkowe, ogólne i twórcze.

1. Zdolności kierunkowe to te, które wiążą się z określoną sferą aktywności: zdolności plastyczne, muzyczne, taneczne. Zdolności te obserwujemy u małych dzieci.

2. Zdolności ogólne to te, które pozwalają uczyć się w zakresie wiedzy teoretycznej. Dzieci o takich zdolnościach wykazują lepszą pamięć, dużo wcześniej niż rówieśnicy chodzą, mówią, czytają a także posiadają umiejętność posługiwania się wcześniej opanowanym materiałem.

3. Zdolności twórcze przejawiają się w umiejętności tworzenia rzeczy nowych. Większość czynności małych dzieci ma charakter twórczy, przy czym aktywność owa jest twórczością subiektywną.

Zdolności są to różnice indywidualne, sprawiają one, że przy danym zasobie wiedzy, praktyki i takich samych warunkach zewnętrznych oraz równej motywacji, jedni ludzie sprawniej niż inni wykonują dane czynności, w tym także szybciej uczą się nowych rzeczy.

Dziecko zdolne posiada umiejętność dostrzegania problemów i przystępuje do rozwiązywania ich w sposób najbardziej logiczny i skuteczny. Oprócz zdolności kierunkowych możemy także zaobserwować u małych dzieci zdolności przywódcze, dzieci takie mają ogromny autorytet, posłuch wśród rówieśników. Stają się wzorem dla innych dzieci. Ale bywa i tak że dziecko zdolne nie zawsze dobrze funkcjonuje w grupie rówieśniczej bywa iż jest odizolowane od grupy.

Podsumowując można stwierdzić, iż najbardziej widoczną różnicą charakteryzującą dzieci zdolne od pozostałych jest: łatwość skupiania się przez dłuższy czas nad danym problemem a także pewna skłonność do introwersji, zdolności przywódcze, zdolność do wyteźzonej pracy, wytrwałość w uczeniu się,

pewność siebie i wysoka samoocena, rozumowanie logiczne, abstrakcyjne, wysoki stopień rozumienia treści i dostrzegania zależności między jej elementami, duża ciekawość, szerokie zainteresowanie, duża zdolność obserwacji, bogaty słownik, uzdolnienia matematyczne, muzyczne, plastyczne, umiejętność wczesnego czytania i pisanie, zdolności analizowania i syntetyzowania, łatwość zapamiętywania i odtwarzania danego materiału, zdolność skojarzeń, dążenie do odkryć a także zdolności literackie, teatralne.

Powinniśmy jednak pamiętać, że nawet bardzo zdolne dziecko jest przede wszystkim dzieckiem i potrzebuje dużo czasu i przestrzeni, aby rozwinąć się jako osoba. Pamiętajmy także, iż dzieci muszą się doskonalić nie tylko intelektualnie, społecznie, ale i emocjonalnie. Musimy również pozwolić dzieciom zdolnym popełniać błędy, by mogły także na nich się uczyć.

Charakterystyczne cechy szczególnie uzdolnionych dzieci

- Jest bystrym obserwatorem, przytomnym i szybko podchwytyjącym nowe rzeczy;
- Potrafi wykonywać zadania umysłowe z przyjemnością;
- Potrafi uczyć się szybko i dobrze;
- Używa poprawnie wielu słów;
- Zadaje bardzo dużo pytań;
- Ma oryginalne pomysły;
- Skupia swoją uwagę na tym, co mu się pokazuje nowego;
- Ma dobrą pamięć;
- Lubi czytać;
- Przewodzi w grach z innymi dziećmi w tym samym prawie wieku;
- Ma pomysły na zabawę, gdy bawi się z innymi;
- Ma obowiązki do wypełnienia przekazane przez nauczycieli w przedszkolu lub grupie zabawowej;
- Spędza dużo czasu na malowaniu i rzeźbieniu;
- Ma dobre wyczucie perspektywy i szczegółu, gdy rysuje;
- Rysuje oryginalne rysunki, które nie przypominają prób innych dzieci;
- Lubi oglądać obrazy i komentować je;
- Ma dobre poczucie rytmu i lubi poruszać się w takt melodii;
- Posługuje się ekspresywnymi ruchami ciała dla okazania nastroju, emocji;
- Ma dobrą koordynację ruchów;
- Lubi wystukiwać rytm, gdy gra muzyka;
- Jasno wyraża koncepcje w mowie;
- Nie zraża się łatwo, gdy rzeczy nie idą po jego myśli;
- Wcześnie zaczyna czytać.
- Lubi rozwiązywać zadania liczbowe;
- Pragnie poznać przyczynę zjawisk;
- Jest manualnie zręczny i potrafi manipulować niewielkimi przedmiotami;
- Bardzo pochłaniają je rzeczy, wobec których wykazuje zainteresowanie.
- Bez przerwy eksperymentuje z nowymi rzeczami;
- Woli samodzielnie rozwiązywać problemy;
- Jest bardzo pomysłowy w znajdowaniu odpowiedzi i nowych sposobów robienia czegoś;
- Ma bujną, bogatą wyobraźnię i tworzy świat fantazji;
- Jest ożywiony, gdy rozwiązuje problem bądź dokonuje jakiegoś odkrycia;
- Samo podaje pomysły nowych zadań, nie polega na innych przez cały czas;
- Przejawia radość życia;
- Jest pewny siebie, jeśli chodzi o jego umiejętności rozwiązywania nowego problemu;
- Ma bardzo wielu przyjaciół i kolegów.